BOSNA I HERCEGOVINA
URED ZA RAZMATRANJE ŽALBI
Filijala/Podružnica Mostar

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ
Филијала Мостар

Број: ЈН2-03-07-1-628-8/21
Мостар, 03.06.2021. године

Канцеларија за разматрање жалби БиХ, филијала Мостар рјешавајући по жалби понуђача Институт за грађевинарство ИГ д.о.о. Бања Лука од 19.02.2021. године, заступан по пуномоћнику Мр Душки Богојевић, адвокату из Бања Луке, изјављеној на Тендерску документацију, у отвореном поступку јавне набавке - услуга израде аеронаутичке студије Аеродрома Бихаћ са пратећим садржајима, уговорног органа ЈП „Аеродром Бихаћ" д.о.о Бихаћ, на основу члана 93. став (7), 104. и 111. став (1) тачка д) Закона о јавним набавкама ("Службени гласник БиХ" број: 39/14) на сједници Вијећа II одржаној 03.06.2021. године, донијела је

РЈЕШЕЊЕ

1. Жалба се усваја.
2. Поништава се Тендерска документација предметног поступка јавне набаве заједно са Обавјештење о набавци број: 17714-1-2-4-3-1/21 објављено на Порталу јавних набавки дана 15.02.2021. године.
3. Усваја се захтјев жалиоца за надокнадом трошкова поступка на име састава жалбе од 19.02.2021. године, заступаног по пуномоћнику Мр Душки Богојевић адвокату из Бања Луке, у износу од 658,12 КМ. Уговорни орган дужно је исплатити жалиоцу износ од 658,12 КМ у року од 15 дана од дана пријема овог Рјешења.
4. О повратy средстава уплаћених на име накнаде за покретање жалбеног поступка овај орган ће донијети посебно рјешење.

Образложење

Уговорни орган ЈП „Аеродром Бихаћ" д.о.о Бихаћ (у даљњем тексту: уговорни орган) покренуо је отворени поступак јавне набавке - услуга израде аеронаутичке студије Аеродрома Бихаћ са пратећим садржајима, за који је Обавјештење о набавци број: 17714-1-2-4-3-1/21 објављено на Порталу јавних набавки дана 15.02.2021. године.

Након преузимања тендерске документације понуђач Институт за грађевинарство ИГ д.о.о. Бања Лука, заступан по пуномоћнику Мр Душки Богојевић, адвокату из Бања Луке (у даљњем тексту: жалилац) изјавио је жалбу од 19.02.2021. године, коју је уговорни орган у складу са чланом 100. став (5) Закона о јавним набавкама прослиједио овом орган код којег је запримљена дана 02.03.2021. године.
Наведена жалба је комплетирана уплатом накнаде за покретање жалбеног поступка дана 12.03.2021. године.

Жалилац у жалби наводи:

„Дана 15.02.2021. године жалитељ је преузео Тендерску документацију у поступку јавне набавке услуга израде аеронаутичке студије Аеродрома Бихаћ са пратећим садржајима, Обавјештење о набавци број: 17714-1-2-4-3-1/21 од 15.02.2021. године.

Незадовољни истим а у складу са члановима 99-110 10. Закона о јавним набавкама БиХ („Службени гласник БИХ" број 39/14) овим путем изјављујемо жалбу из разлога што сматрамо да услови из тендерске документације нису у складу са Законом о јавним набавкама БиХ, подзаконским актима и материјалним прописима који се примјењују у овој области.

Жалбу улажемо на тачке 3.2., 3.3.2, 3.4.1, а у вези са тачком 3.2. и пројектни задатак који је саставни дио тендерске документације.

Образложење

-Тачка 3.2.1 ТД гласи:.

„3.2.1 Способност за обављање професионалне дјелатности

Због високог нивоа специјализације потребних за испуњење свих задатака наведених у пројектном задатку, задодјелу уговора, захтјева се од Понуђача да посједује слиједеће професионалне способности и искуство за надметање за задатак израде Аеронаутичке студије:

-Водитељ пројекта/вођа тима са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Aircraft Pilot IFR са више мотора са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Дипломирани инжињер аеронаутике са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Дипломирам грађевински инжињер са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Одобрени дизајнер инструменталних процедура летења.

3.2.2 У сврху доказивања професионалне способности понуђачи требају уз понуду доставити доказ о регистрацији у одговарајућем професионалном или другом регистру у земљи у којој су регистровани или да обезбједе посебну изјаву или потврду надлежног органа којом доказује њихово право да обављају професионалну дјелатност, која је у вези са предметом набавке.

Понуђачи изван БиХ дужни су у својој понуди доставити доказ да су регистровани за обављање предметне дјелатности у складу са прописима земље из које долазе.

Уколико понуду доставља група понуђача, сваки члан групе мора бити регистрован за обављање дјелатности која је предмет набавке или за дио предмета набавке.

Једно стручно лице може посједовати више професионалних способности

(овлаштења- лиценци) за обављање професионалних задатака који су предмет ове јавне набавке.

Достављени докази се признају без обзира на којем нивоу власти су издати.

Докази који се достављају морају бити оригинали или овјерене копије "

Сматрамо да је постављени услов у супротности са чланом 46. Закона о јавним набавкама којим је прописано:

..(Способност обављања професионалне дјелатности)

(1) *Уговорни орган у тендерској документацији може од кандидата/понуђача захтијевати да докажу своју регистрацију у одговарајућим професионалним или другим регистрима земље у којој су регистрирани или да осигурају посебну изјаву или потврду надлежног органа којом се доказује њихово право да обављају професионалну дјелатност, која је у вези с предметом набавке.*

(2) *Документи из слава (1) овог члана признају се на територији Босне и Херцеговине, без обзира на којем нивоу власти су издати. "*

Из наведеног произилази да уговорни орган нема овлаштење да у смислу способности обављања дјелатности понуђача захтијева доказивање посједовања искуства у смислу лица

-Водитељ пројекта/вођа тима са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Aircraft Pilot IFR са више мотора са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Дипломирани инжињер аеронаутике са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Дипломирани грађевински инжињер са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Одобрени дизајнер инструменталних процедура летења.

Законом о регистрацији пословних субјеката који су у примјени у БИХ (РС, ФБИХ и Брчко дистрикт) прописано је да се привредна друштва уписују у судски регистар код надлежног суда, те слиједом тога, а у вези са чланом 46. Закона о јавним набавкама, као доказ способности обављања професионалне дјелатности уговорни орган од понуђача може искључиво захтијевати доказ о регистрацији у смислу рјешења о регистрацији или актуелног извода из судског регистра за правна лица, односно одговорајући документ за физичка лица. Доказ о регистрацији у виду рјешења о регистрацији не садржи означавање дипломираних инжењера или одређених струка, већ искључиво дјелатности за које су привредна друштва регистрована сходно Класификацији дјелатности Босне и Херцеговине.

У тачки 3.2.2. као доказ постављених услова уговорни орган захтијева доказ о регистрацији у одговарајућем професионалном регистру, међутим даље наводи ..Једно стручно лице може посједовати више професионалних способности (овлаштења-лиценци) за обављање професионалних задатака који су предмет ове јавне набавке" што је опет нејасно и непрецизно будући да рјешење о регистрацији не садржи податке о лиценцама физичких лица, па се поставља питање које доказе у погледу наведеног уговорни орган захтијева. Тражени докази су у супротности са чланом 53. став 1. Закона о јавним набавкама којим је прописано:

„Уговорни орган дужан је припремити тендерску документацију у складу с одредбама овог закона и подзаконским актима. У тендерској документацији уговорни орган даје потпуне информације о условима уговора и поступку додјеле уговора, а који су

кандидатима/понуђачима довољни за припрему захтјева за учешће, односно понуда на стварно конкурентској основи".

Имајући у виду наведено предлажемо да се тачка 3.2.1 ТД измијени на начин да се дио:

„ Због високог нивоа специјализације потребних за испуњење свих задатака наведених у пројектном задатку, за додјелу уговора, захтјева се од Понуђача да посједује слиједеће професионалне способности и искуство за надметање за задатак израде Аеронаутичке студије:

-Водитељ пројекта/вођа тима са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Aircraft Pilot IFR са више мотора са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Дипломирани инжињер аеронаутике са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Дипломирани грађевински инжињер са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Одобрени дизајнер инструменталних процедура летења"

брише, а с тим у вези да се брише и дио из тачке 3.2.2. који гласи „Једно стручно лице може посједовати више професионалних способности (овлаштцња-лиценци) за обављање професионалних задатака који су предмет ове јавне набавке".

3.3. **Економска и финансијска способност**

3.3.2 Тендерске документације

3.3.2 Понуђач је у сврху доказивања економске и финанцијске способности дужан доказати:

-да је трансакцијски банковни рачун понуђача активан (потврда Банке Понуђача) - да промет Понуђача,остварен на извођењу радова, који су исти или слични по врсти предмету ове набавке, за посљедње 3 финанцијске године за које се располаже податцима,или од датума регистрације,односно почетка пословања у предметном сегменту, а које Понуђач регистрован, односно почео са радом прије мање од 3 године, није испод двоструког износа процијењене вриједности набавке.

-Изјава треба бити овјерена од стране понуђача.

Достављене изјаве не могу били старије од 20 дана од дана предаје понуде у овом поступку јавне набавке.

Уколико понуду доставља група понуђача, чланови групе заједно достављају доказе у смислу испуњавања услова (чланови групе морају збирно испунити услове утврђене у овој тендерској документацији). "

У тачки 3.3. тендерске документације, алинеја 3.3.2. подтачка 2) уговорни орган захтијева да понуђач докаже „да промет Понуђача, остварен на извођењу радова, који су исти или слични по врсти предмету ове набавке, за посљедње 3 финанцијске године за које се располаже подацима или од датума регистрације, односно почетка пословања у предметном сегменту, а које Понуђач регистрован,односно почео са радом прије мање од 3 године, није испод двоструког износа процијењене вриједности набавке", док се као доказ захтијева изјава која је овјерена од понуђача. Услов према коме изјава о промету мора бити овјерена од сиране понуђача је у супротности са чланом 47. став 1 тачка д) Закона о јавним набавкама којим је прописано да уколико се захтијева изјава о промету иста мора бити овјерена од стране „надлежног органа", а не понуђача, како то захтијева уговорни орган.

Члан 47. став 1. тачка д) ЗЈН

(1) Уговорни орган у тендерској документацији може утврдити минималне услове у погледу економске и финансијске способности кандидата/понуђача, као и доказе који се захтијевају, а који могу бити:

д) изјаву о укупном промету кандидата/понуђача и када је то примјерено, о промету у сегменту пословања који је предмет уговора, за период не дужи од три посљедње финансијске године или од датума регистрације, односно почетка пословања,ако је кандидат/понуђач регистриран, односно почео с радом прије мање од три године; изјава која се прилаже *овјерава се код надлежног органа.*

Предлажемо да се измијени ова тачка тендерске документације на начин да се захтијева достављање изјаве овјерене од стране надлежног органа.

Тачка 3.4.1. тендерске документације

3.4. Техничка и професионална способност

3.4.1 Оцјена техничке и професионалне способности понуђача ће се извршити на основу слиједећих доказа:

-Понуђач је дужан доставити списак извршених уговора у складу са чланом 48.став (2) ЗЈН о изведеним услугама у посљедње 3 године или од датума регистрације, односно почетка пословања ако је понуђач регистрован, односно почео да ради прије мање од 3 године.

Уз списак извршених уговора понуђач је дужан доставити 3 (три) потврде инвеститора о уредном извршењу уговора, а које обавезно садрже:назив и сједиште уговорних страна или привредних субјеката, предмет уговора, вриједност уговора, вријеме и мјесто извршења уговора и наводе о уредно извршеним уговорима. У случају да се таква потврда из објективних разлога не може добити од уговорне стране која није уговорни орган, важи изјава понуђача о уредно извршеним уговорима, уз предочење доказа о учињеним покушајима да се такве потврде охезбједе.

У тачки уговорни орган захтијева доказ о успјешној реалиазцији минимално 3 (три) уговора стоје у супротности са чланом 44. ставови 2. и 3 ЗЈН којим је прописано даје уговорни орган дужан да утврди минимум квалификационих услова за понуђаче и исти не смију имати ограничавајући ефекат на конкуренцију.

Члан 44. ставови 2. и 3. ЗЈН

(2) Уговорни орган у тендерској документацији дефинира условц за квалификацију на начин да утврди минимум захтјева за квалификацију кандидата/понуђача у погледу њихове личне способности, економског и финансијског стања, те њихове техничке и/или професионалне способности.

(3) Минимум квалификационих услова које уговорни орган одреди за кандидате/понуђаче, као и документи који су потребни за њихово доказивање обавезно треба да буду сразмјерни предмету јавне набавке и у складу с њим. Постављени услови не смију имати ограничавајући карактер на конкуренцију и морају бити јасни и прецизни.

Такође, чланом 7. став 4. тачка б) алинеја 1) Упутства за припрему модела тендерске

документације и понуда („Службени гласник БИХ“ број: 90/14) прописано је да уговори орган може од понуђача захтијевати доказ о извршењу једног уговора.

Имајући у виду наведено предлажемо да се измијени ова тачка тендерске документације на начин да се захтијева доказ о реализацији минимално једног уговора.

Пројектни задатак, а у вези са тачком 3.2.1. тендерске документације

Тачком 5.2. Пројектонг задатка, као и тачком 3.2.1. тендерске документације прописано је даје понуђач обавезан да ангажује на изради аеронаутичке студије следећа стручна лица:

-Водитељ пројекта/вођа тима са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Aircraft Pilot IFR са више мотора са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Дипломирани инжињер аеронаутике са доказаним искуством од најмање 10 година:

-Дипломирани грађевински инжињер са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Одобрени дизајнер инструменталних процедура летења.

Сматрамо да ангажовање више наведених лица за израду аеронаутичке студије није нужно и потребно, те је постављени услов у супротности са чланом 44. став 3. Закона о јавним набавкама БИХ према коме је уговорни орган дужан да утврди минимум квалификационих услова за понуђаче и исти не смију имати ограничавајући ефекат на конкуренцију. У прилог жалбеном наводу говори чињеница да је тачком 4. Савјетодавног материјала за израду аеронаутичке студије и издавање изузећа од 08.08.2016.године који је издала БХДЦА прописано да израду аеронаутичке студије врши овлаштени инжењер технологије зрачног промета.

Тачка 4. Савјетодавног материјала за израду аеронаутичке студије и издавање изузећа прописано је:

Аеронаутичка студија је студија проблема којима се идентифицира и врши одабир могућих рјешења која су прихватљива а неће нарушити сигурност. (ICAO doc.9774).

Аеронаутичка студија је писани документ у којем се на темељу важећих законских прописа, те научних и стручних приручника примјеном једне или више одговарајућих научних метода од стране овлаштеног инжењера технологије зрачног промета утврђује

- *Да ли, у којем степену и на који начин, одговарајуће одступање од важећих законских прописа утиче на сигурност операција зракоплова, те ако утиче*
- *Могуће алтернативне мјере и поступке у циљу осигурања максималне сигурности операција зракоплова, као и*
- *Степен учинковитости сваке од предложених мјера и поступака, усмјерених на смањење утицаја на сигурност, узрокованог анализираним одступањем од важећих прописа.“*

Напомињемо даје тачком 2.7.1. тендерске документације прописано да ће се студија сматрати прихваћеном када БХДЦА да писмену сагласност. Поставља се питање на који начин ће се обезбиједити писмена сагласност уколико студију израђују лица која нису овлаштена за израду студије, прије свега мислимо на:

- Aircraft Pilot IFR са више мотора са доказаним искуством од најмање 15 година;
- Дипломирани инжињер аеронаутике са доказаним искуством од најмање 10 година;
- Одобрени дизајнер инструменталних процедура летења.

Осим наведеног, а у вези са условом за ангажман:

- Aircraft Pilot IFR са више мотора са доказаним искуством од најмање 15 година;
- Дипломирани инжињер аеронаутике са доказаним искуством од најмање 10 година;
- Одобрени дизајнер инструменталних процедура летења,

желимо да укажемо и на неке битне чињенице, будући да постављени захтјеви ограничавају конкуренцију и онемгућавају се заинтересоване понуђаче да учествују. Осим што предмет набавке нису послови за које је нужно ангажовање Aircraft Pilota IFR указујемо и да се звање дипломираног инжењера аеронаутике не стиче у Босни и Херцеговини, па је стога апсолутно неосновано постављати такав захтјев. Колико нам је познато не постоји факултет у Босни и Херцеговини на коме би се стекло такво звање, а имајући у виду чињеницу да се ради о студији на територији Босине и Херцеговине, апсолутно је неоправдано постављати услове који се не могу стећи у нашој земљи. Постоје факултети који имају усмјерење аеронаутка, међутим звање таквих инжењера је дипломирани инжењер саобраћаја (нпр.дипл.инж.саоб.смјер аеронаутика или магистар наука- смјер аеронаутика). Такође, захтијева се ангажовање одобреног дизајнера инструменталних процедура летења, што са сигурношћу можемо рећи да не постоји особа у БиХ са таквим квалификацијама, а студија и нема захтјева за израду процедура, што би био разлог за потребу ангажовања особе са оваквим квалификацијама у тим за израду Студије.

Имајући у виду све наведено предлажемо да се услов за ангажовањем

-Водитељ пројекта/вођа тима са доказаним искуством од најмање 15 година:

-Aircraft Pilot IFR са више мотора са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Дипломирани инжињер аеронаутике са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Дипломирани грађевински инжињер са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Одобрени дизајнер инструменталних процедура летења.

измијени на начин да се захтијева ангажовање дипломираног инжењера саобраћаја смјер аеронаутика или магистра знаности-технологија промета и транспорт гране зрачни промет.

Такође, неосновано је захтијевати за све стручњаке минимално 10 година искуства, када израду студије овакве комплексности може вршити и лице које има мањи број година искуства, односно нејасно је због чега и лице које има нпр. минилано 5 година искуства не може учествовати у изради студије. Стога је и овакав захтјев у супротности са чланом 44. ставвои 2. и 3. Закона о јавним набавкама којим је прописано даје уговорни орган дужан да утврди минимум квалификационих услова, те сходно томе омогући учешће у поступку свим заинтересованим понуђачима.

Члан 44. ставови 2. и 3. ЗЈН

(3) Уговорни орган у тендерској документацији дефинира услове за квалификацију на начин да утврди минимум захтјева за квалификацију кандидата/понуђача у погледу њихове личне способности, економског и финансијског стања, те њихове техничке

и/или професионалне способности.

(4) Минимум квалификационих услова које уговорни орган одреди за кандидатц/понуђаче, као и документи који су потребни за њихово доказивање обавезно треба да буду сразмјерни предмету јавне набавке и у складу с њим. Постављени услови не смију имати ограничавајући карактер на конкуренцију и морају бити јасни и прецизни, стоје постављеним условима прекршено.

Чланом 3. ЗЈН је прописано:

(1) Уговорни орган дужан је да поступа транспарентно, да се у поступку јавне набавке према кандидатима/пону-ђачима понаша једнако и недискриминирајуће. на начин да осигура правичну и активну конкуренцију, с циљем најефикаснијег кориштења јавних средстава у вези с предметом набавке и његовом сврхом, стоје постављеним условима прекршено.

Такође, указујемо и на одређене нејасноће у пројектном задатку које се огледају у следећем:

Није јасан пројектни задатак, нема прецизних задатака, из цијелог документа може бити извучено више закључака о томе шта се очекује да буде предмет Аеронаутичке студије. Како год, чињеница је да су основни задаци у изради Аеронаутичке студије дефинирани у поглављу 1 Увод, гдје се дефинира пет основних задатака од а) до е). У поглављу 2 се наводи потреба за рјешењем конфигурације писте, маневарских површина и платформе, па није јасно да ли се студија треба и тим бавити.

Основни пак захтјев наведен у истом поглављу издваја двије области које требају бити обрађене аеронаутичком студијом: „Аеродромске операције и ограничења" и „Врсте операција и опремљеност аеродрома" што се не слаже са захтјевима који су наведени у првом уводном поглављу.

У поглављу 3 Аеродромске операције и ограничења наводе се и нови захтјеви: „Одредити површине ОЛС и ПАНС-ОПС" и „Прелиминарна анализа управљања зрачним простором". У поглављу 1 је наведено сљедеће: *Позната је чињеница да не постоје детаљне информације о терену и препрекама око аеродрома Бихаћ, па је и захтјевани опсег посла дефиниран овим задатком ограничен на прелиминарна сазнања и доступне податке.* Није јасно како се могу одредити ОЛС површине уколико не постоје детаљне информације о терену. Сматрамо да није могуће направити неки прелиминарни ОЛС уколико не постоје прецизни подаци о препрекама. Оно што је могуће урадити је прелиминални ОЛС који не узима у обзир препреке.

Такође, нејасно је да ли постоји већ урађени пројекат који дефинира локацију, дужину и ширину ПСС-а, возних стаза и платформе, ако постоји да ли се могу добити наведени подаци, будући су они есенцијални за изрду Студије. Уколико не постоји пројекат који дефинише наведене параметре ПСС-а. да ли је то задатак ове студије? Предлажемо да

се допуни/измијени пројектни задатак, а с тим у вези и сви захтјеви везани за ангажовано особље који су наведени у тендерској документацији.

Сходно наведеном предлажемо да размотрите и уважите жалбу и измијените Тендерску документацију у поступку јавне набавке услуга израде аеронаутичке студије Аеродрома Бихаћ са пратећим садржајима, Обавјештење о набавци број: 17714-1-2-4- 3-1/21 од 15.02.2021.године.

Такође, захтијевамо да се жалиоцу надокнаде трошкови поступка на име састављања жалбе према наведеном трошковнику, као и да се изврши накнада средстава на име наднаде за покретање жалбеног поступка у износу који одреди надлежни орган (уколико жалба буде предмет поступка пред Канцеларијом за разматрање жалби).“

Уговорни орган у изјашњењу на жалбу наводи:

„У законом прописаном року понуђач "ИГ" д.о.о. Бања Лука заступан по пуномоћнику Душки Богојевић адвокату из Бања Луке је изјавио жалбу на Тендерску документацију у поступку јавне набавке услуга израде Аеронаутичке Студије Аеродрома Бихаћ са пратећим садржајима (по Обавјештењу о набавци број: 17714-1-2-4-3-1/21 од 15.02.2021. године) преузету дана 15.02.2021. године, уложену на тачке 3.2; 3.3.2; 3.4.1 а у вези с тачком 3.2 и пројектни задатак који је саставни дио тендерске документације

Поступајући сходно одредбама Закона о јавним набавкама БиХ („Службени гласник Босне и Херцеговине", број 39/14) размотрени су сви наводи из жалбе, извршен је увид у комплетну документацију, те је извршена анализа сваког доказа појединачно и у њиховој међусобној вези, а у односу на наводе жалитеља и прописани законски поступак, те је утврђено сљедеће:

1. Жалитељ "ИГ" д.о.о. Бања Лука у својој исказаној жалби на тачку 3.2.1 и 3.2.2. ТД ***(Способност за обављање професионалне дјелатности)*** сматра да су постављени услови у супротности са чланом 46. Закона о ЈН, те да уговорни орган нема овлаштења да у смислу професионалне способности Понуђача за обављане дјелатности захтјева доказивање посједовања професионалних способности одређеног тима лица Понуђача (како је то појединачно наведено у тачки 3.2.1. ТД, на страници 9 ТД).

   У даљњем образложењу жалбе, по овој тачки ТД, жалитељ наводи да уговорни орган од Понуђача може искључиво захтјевати доказ о регистрацији у смислу рјешења о регистрацији или актуалног извода из судског регистра за правна лица, односно одговарјући документ за физичка лица. Како доказ о регистрацији, у виду рјешења о регистрацији, не садржи означавање дипломираних инжињера или одређених струка, већ искључиво дјелатности за које су привредна друштва регистрирана, сходно класификацији дјелатности БиХ, те у том смислу предлаже брисање тачака ТД 3.2.1 и 3.2.2.

   Тачно је, да је чланом 46. Закона о ЈН БиХ (Способност обављања

професионалне дјелатности) наведено да уговорни урган у ТД може од Понуђача тражити доказ о обављању професионалне дјелатности у смислу доказа о регистрацији Понуђача из које је видљиво да је Понуђач регистриран за обављање професионалне дјелатности која је у вези са предметом набаке, конкретно са услугу израде Аеронаутичке Студије аеродрома Бихаћ са пратећим садржајима.

Како се у овом предмету набавке ради о специфичној врсти набавке услуга , те је за успјешну реализацију пројектног задатака, из прилога ТД, неопходан висок ниво специјализације Понуђача, што је и наглашено у тачки 3.2.1 ТД, у смислу гаранције успјешног и благовременог испуњења свих дефинираних корака пројектног задатака услуге израде Аеронаутичке Студије аеродрома Бихаћ са пратећим садржајем, уговорни орган се руководио чланом 50. Закона о ЈН у којем се третира техничка и професионална способност Понуђача у поступку набавке услуга, што је и предмет ове ЈН, гдје је у одјељку б). Члана 50, ЗЈН наведено да уговорни орган од Понуђача може захтјевати један или више доказа о техничкој и професионалној способности Понуђача у смислу образовних и професионалних квалификација пружаоца услуга и/или квалификација његовог руководног особља, а нарочито квалификације лица која су одговорна за пружање конкретне услуге из предмета ЈН, што је уговорни орган децидно навео у тачки 3.2.1 и 3.2.2, и у потпуности је усклађено са Чланом 50. ЗЈН, што жалбу по овој тачки чини у цјелости неоснованом.

2. Жалитељ "ИГ" д.о.о. Бања Лука у својој исказаној жалби на тачку 3.3.2 ТД ***(Економско и финансијска способност и тендерска документација)*** сматра да реченицу у ТД на страници 9 "Изјава треба бити овјерена од стране понуђача" треба измјенити сукладно Члану 47. тачка 1, став д) у којем се наводи да све Изјаве из прилога ТД морају бити овјерене од стране надлежног органа, односно жалитељ тражи да се реченица измјени, те да иста гласи; "Изјава треба бити овјерена од стране надлежог органа".

*Примједба жалитеља на једну реченицу из ТД је неоснована, јер се у тачки 3.3.1 ТД (која претходи тачки 3.3.2 ТД) наводи да се све Изјаве налазе у форми утврђеној Анексом у вези Члана 47. ЗЈН и исте су прилог ТД. У Изјавама које су прилог ове ТД је децидно наведено да свака изјава, мора бити **овјерена од стране надлежног органа.** Под "спорном реченицом" Изјава мора бити овјерена од стране Понуђача, сматра се да Понуђач мора овјерити Изјаве код Надлежног Органа, што је, недвосмислено, видљиво на свакој Изјави из прилога ове ТД, тако да ову жалбу сматрамо неоснованом.*

3. Жалитељ "ИГ" д.о.о. Бања Лука у својој исказаној жалби на тачку 3.4.1 ТД ***(Оцјена техничке и професионалне способности Понуђача)*** сматра спорним захтјев уговорног органа о подношењу доказа Понуђача о реализацији минимално 3 (три) уговора, односно минимално 3 (три) потврде инвеститора о уредном извршењу уговора, те наводи да је захтјев у супротности са Чланом 44. ставом 2 и 3 ЗЈН, те предлаже да се као минимум одреди 1 (један) извршен уговор, односно једна потврда инвеститора о

уредном извршењу уговора.

Примједбу жалитеља по овој тачки ТД сматрамо неоснованом, јер (како је то жалитељ навео) овај увјет из оцјене техничке и професионалне способности Понуђача не представља ограничавајући ефекат на конкуренцију, већ, обзиром на комплексност и високу професионалну захтјевност саме услуге израде Аеронаутичке Студије, нужност да уговорни орган по најбољим увјетима добије прилику одабрати најрелевантнијег Понуђача за реализацију овог посла. Надаље у Члану 50. став а) ЗЈН (Техничка и професионална способност у поступку набавке услуга) стоји да у поступку ЈН уговорни орган може захтјевати један или више доказа о техничкој и професионалној способности кандидата/понуђача, списак извршених уговора у складу са чланом 48. став (2) овог закона, другим ријечима захтјев уговорног органа о минимум 3 (три) извршена уговора Понуђача за исте или сличне услуге је у потпуности усклађен са ЗЈН, те жалбу жалитеља по овој тачки чини неоснованом.

4. Жалитељ "ИГ" д.о.о. Бања Лука у својој исказаној жалби надаље наводи тачку 5.2 Пројектног Задатка која је у вези с тачком 3.2.1 ТД, која третира услове Понуђача за судјеловање у поступку одабира а тичу се професионалне способности и искуства Понуђача по питању стручних лица а у контексту тачке 2.7.1 ТД (кад ће се Студија сматрати прихваћеном, **а сматрат ће се прихваћеном кад дирекција БХ ДЦА да на исту своју писмену сагласност),** жалитељ се позива на члан 44. став 3 ЗЈН, према којем је уговорни орган дужан да утврди минимумте квалификационих способности Понуђача, ради избјегавања ограничававајућег ефекта на конкуренцију. Жалитељ предлаже измјену у тачкама ТД која третира професионалну спосоност Понуђача, те да уговорни урган умјесто наведених минималних увјета, која морају испуњавати стручна лица Понуђача (побројаних у тачки 3.2.1 ТД, као и у тачки 5.2 Пројектног Задатка; стр 11), као увјет стави само да је довољно ангажирати лице, од стране Понуђача, у смислу дипл. Инг саобраћаја смјер аеронаутика или магистра знаности-технологије промета и транспорта гране зрачни промет, те да ангажирано лице може имати минимум 5 година искуства у струци.

Примједбе исказане по овој тачки ТД од стране жалитеља су у цјелости неосноване, јер је Пројектни Задатак урађен од стране овлаштене куће АРТИНГ БХ до.о. Сарајево и исти је сукладан прописаној процедури/смјерницама израде Аеронаутичких Студија, како од стране БХДЦА (Дирекција за цивилно зракопловство БиХ), тако и од ИЦАО (Организација међународног цивилног зракопловства). Обзиром да је у питању специфична јавна набавка за коју тражене услуге могу пружити само специјализиране консултантске фирме, које поред тога што морају имати запослене стручњаке из предметне области, морају имати и одређене референце, односно искуство у претходном периоду на истим или сличним пројектима, односно студијама. Квалификациони услови су дефинисани у складу са пројектним задатком. Надаље, како смо то образложили у тачки 1 овог изјашњења наш захтјев из ТД у контексту техничке и професионалне способнонст Понуђача везане за поступак набавке услуга

израде Студије је у потпуности усклађен са Чланом 50. став б) ЗЈН, те је жалба жалитеља по овој тачки неутемељена на ЗЈН а самим тим и неоснована.

5. Жалитељ "ИГ" д.о.о. Бања Лука у својој исказаној жалби надаље наводи одређене нејасноће у Пројектном Задатку (као саставном дјелу ТД), те у коначници предлаже да уговорни орган допуни и/или измјени Пројектни Задатак.

Примједбе жалитеља на Пројектни Задатак, у смислу допуна и/или измјена не можемо прихватити. Наиме Пројектни Задатак је урађен од стране овлаштене куће АРТИНГ БХ до.о. Сарајево и исти је сукладан прописаним правилима струке и смјерницама БХ ДЦА те ИЦАО стандардима и прописаним праксама, такстативно наведеним у тачки 5.3 Пројектног Задатка неопходним за израду Аеронаутичке Студије за аеродроме у цивилном зрачном промету. Сматрамо да је примједба жалитеља по овој тачки неоснована и неприхватљива, те је иста изван контекста израде Студије по врстама и обиму предвиђених послова.

С обзиром на изложено, приједлог је да Уред/Канцеларија за разматрање жалби након проведеног поступка, предметну жалбу, у складу са чланом 111. став (1) тачка ц) Закона о јавним набавкама, одбије као неосновану.

У прилог се доставља и комплетна документација у вези са исказаном жалбом на ТД од стране жалитеља "ИГ" д.о.о. Бања Лука."

Овај орган је у складу са чланом 94. став (3) Закона о јавним набавкама актом број: ЈН2-03-07-1-628-4/21 од 03.03.2021. године доставио жалиоцу изјашњење уговорног органа ради евентуалног очитовања на исто. Жалилац није доставио одговор на изјашњење уговорног органа.

Прије упуштања у разматрање жалбених навода овај орган је утврдио да је жалба допуштена, благовремена и изјављена од стране овлаштеног лица, све у складу са чланом 109. Закона о јавним набавкама.

Овај орган је утврдио да су испуњени и формални услови за рјешавање по жалби у складу са члановима 105. и 108. став (3) Закона о јавним набавкама.

Жалба је дјелимично основана.

Поступајући по жалби у жалбеном поступку пред овим органом, изведени су докази на основу прегледа достављеног материјала, те је извршена анализа сваког доказа појединачно и у њиховој међусобној вези, а у односу на жалбене наводе и прописани законски поступак.

У првом жалбеном наводу жалилац наводи:

„Тачка 3.2.1 ТД гласи:.

„3.2.1 Способност за обављање професионалне дјелатности

Због високог нивоа специјализације потребних за испуњење свих задатака наведених у пројектном задатку, задодјелу уговора, захтјева се од Понуђача да посједује слиједеће професионалне способности и искуство за надметање за задатак израде Аеронаутичке студије:

-Водитељ пројекта/вођа тима са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Aircraft Pilot IFR са више мотора са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Дипломирани инжињер аеронаутике са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Дипломирам грађевински инжињер са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Одобрени дизајнер инструменталних процедура летења.

3.2.2 У сврху доказивања професионалне способности понуђачи требају уз понуду доставити доказ о регистрацији у одговарајућем професионалном или другом регистру у земљи у којој су регистровани или да обезбједе посебну изјаву или потврду надлежног органа којом доказује њихово право да обављају професионалну дјелатност, која је у вези са предметом набавке.

Понуђачи изван БиХ дужни су у својој понуди доставити доказ да су регистровани за обављање предметне дјелатности у складу са прописима земље из које долазе.

Уколико понуду доставља група понуђача, сваки члан групе мора бити регистрован за обављање дјелатности која је предмет набавке или за дио предмета набавке.

Једно стручно лице може посједовати више професионалних способности (овлаштења- лиценци) за обављање професионалних задатака који су предмет ове јавне набавке.

Достављени докази се признају без обзира на којем нивоу власти су издати.

Докази који се достављају морају бити оригинали или овјерене копије "

Сматрамо да је постављени услов у супротности са чланом 46. Закона о јавним набавкама којим је прописано:

..(Способност обављања професионалне дјелатности)

(5) *Уговорни орган у тендерској документацији може од кандидата/понуђача захтијевали да докажу своју регистрацију у одговарајућим професионалним или другим регистрима земље у којој су регистрирани или да осигурају посебну изјаву или потврду надлежног органа којом се доказује њихово право да обављају професионалну дјелатност, која је у вези с предметом набавке.*

(6) *Документи из слава (1) овог члана признају се на територији Босне и Херцеговине, без обзира на којем нивоу власти су издати. "*

Из наведеног произилази да уговорни орган нема овлаштење да у смислу способности обављања дјелатности понуђача захтијева доказивање посједовања искуства у смислу лица

-Водитељ пројекта/вођа тима са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Aircraft Pilot IFR са више мотора са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Дипломирани инжињер аеронаутике са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Дипломирани грађевински инжињер са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Одобрени дизајнер инструменталних процедура летења.

Законом о регистрацији пословних субјеката који су у примјени у БИХ (РС, ФБИХ и Брчко дистрикт) прописано је да се привредна друштва уписују у судски регистар код надлежног суда, те слиједом тога, а у вези са чланом 46. Закона о јавним набавкама, као доказ способности обављања професионалне дјелатности уговорни орган од понуђача може искључиво захтијевати доказ о регистрацији у смислу рјешења о регистрацији или актуелног извода из судског регистра за правна лица, односно одговорајући документ за физичка лица. Доказ о регистрацији у виду рјешења о регистрацији не садржи означавање дипломираних инжењера или одређених струка, већ искључиво дјелатности за које су привредна друштва регистрована сходно Класификацији дјелатности Босне и Херцеговине.

У тачки 3.2.2. као доказ постављених услова уговорни орган захтијева доказ о регистрацији у одговарајућем професионалном регистру, међутим даље наводи ..Једно стручно лице може посједовати више професионалних способности (овлаштења-лиценци) за обављање професионалних задатака који су предмет ове јавне набавке" што је опет нејасно и непрецизно будући да рјешење о регистрацији не садржи податке о лиценцама физичких лица, па се поставља питање које доказе у погледу наведеног уговорни орган захтијева. Тражени докази су у супротности са чланом 53. став 1. Закона о јавним набавкама којим је прописано:

„Уговорни орган дужан је припремити тендерску документацију у складу с одредбама овог закона и подзаконским актима. У тендерској документацији уговорни орган даје потпуне информације о условима уговора и поступку додјеле уговора, а који су кандидатима/понуђачима довољни за припрему захтјева за учешће, односно понуда на стварно конкурентској основи".

Имајући у виду наведено предлажемо да се тачка 3.2.1 ТД измијени на начин да се дио:

„ Због високог нивоа специјализације потребних за испуњење свих задатака наведених у пројектном задатку, за додјелу уговора, захтјева се од Понуђача да посједује слиједеће професионалне способности и искуство за надметање за задатак израде Аеронаутичке студије:

-Водитељ пројекта/вођа тима са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Aircraft Pilot IFR са више мотора са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Дипломирани инжињер аеронаутике са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Дипломирани грађевински инжињер са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Одобрени дизајнер инструменталних процедура летења"

брише, а с тим у вези да се брише и дио из тачке 3.2.2. који гласи „Једно стручно лице може посједовати више професионалних способности (овлаштења-лиценци) за обављање професионалних задатака који су предмет ове јавне набавке"."

У изјашњењу на жалбу уговорни орган наводи:

„Како се у овом предмету набавке ради о специфичној врсти набавке услуга , те је за успјешну реализацију пројектног задатака, из прилога ТД, неопходан висок ниво специјализације Понуђача, што је и наглашено у тачки 3.2.1 ТД, у смислу гаранције успјешног и благовременог испуњења свих дефинираних корака пројектног задатака услуге

израде Аеронаутичке Студије аеродрома Бихаћ са пратећим садржајем, уговорни орган се руководио чланом 50. Закона о ЈН у којем се третира техничка и професионална способност Понуђача у поступку набавке услуга, што је и предмет ове ЈН, гдје је у одјељку б). Члана 50, ЗЈН наведено да уговорни орган од Понуђача може захтјевати један или више доказа о техничкој и професионалној способности Понуђача у смислу образовних и професионалних квалификација пружаоца услуга и/или квалификација његовог руководног особља, а нарочито квалификације лица која су одговорна за пружање конкретне услуге из предмета ЈН, што је уговорни орган децидно навео у тачки 3.2.1 и 3.2.2, и у потпуности је усклађено са Чланом 50. ЗЈН, што жалбу по овој тачки чини у цјелости неоснованом"

Овај орган је извршио увид у тендерску документацију (тачка 3.2.1 и 3.2.2) у којим је наведено:

„3.2.1 Способност за обављање професионалне дјелатности

Због високог нивоа специјализације потребних за испуњење свих задатака наведених у пројектном задатку, задодјелу уговора, захтјева се од Понуђача да посједује слиједеће професионалне способности и искуство за надметање за задатак израде Аеронаутичке студије:

-Водитељ пројекта/вођа тима са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Aircraft Pilot IFR са више мотора са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Дипломирани инжињер аеронаутике са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Дипломирам грађевински инжињер са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Одобрени дизајнер инструменталних процедура летења.

3.2.2 У сврху доказивања професионалне способности понуђачи требају уз понуду доставити доказ о регистрацији у одговарајућем професионалном или другом регистру у земљи у којој су регистровани или да обезбједе посебну изјаву или потврду надлежног органа којом доказује њихово право да обављају професионалну дјелатност, која је у вези са предметом набавке.

Понуђачи изван БиХ дужни су у својој понуди доставити доказ да су регистровани за обављање предметне дјелатности у складу са прописима земље из које долазе.

Уколико понуду доставља група понуђача, сваки члан групе мора бити регистрован за обављање дјелатности која је предмет набавке или за дио предмета набавке.

Једно стручно лице може посједовати више професионалних способности (овлаштења- лиценци) за обављање професионалних задатака који су предмет ове јавне набавке.

Достављени докази се признају без обзира на којем нивоу власти су издати.

Докази који се достављају морају бити оригинали или овјерене копије"

Разматрајући наведени жалбени навод, овај орган упућује на слиједеће одредбе Закона о јавним набавкама:

Чланом 46. Закона о јавним набавкама је прописано:
(Способност обављања професионалне дјелатности)

(1) Уговорни орган у тендерској документацији може од кандидата/понуђача захтијевати да докажу своју регистрацију у одговарајућим професионалним или другим регистрима земље у којој су регистровани или да обезбиједе посебну изјаву или потврду надлежног органа којом се доказује њихово право да обављају професионалну дјелатност, која је у вези са предметом набавке.
(2) Документи из става (1) овог члана признају се на територији Босне и Херцеговине, без обзира на којем нивоу власти су издати.

Чланом 50. став (1) тачка б) Закона о јавним набавкама је прописано:
У поступку јавне набавке услуга, уговорни орган може захтијевати један или више доказа о техничкој и професионалној способности кандидата/понуђача, и то:

б) образовне и професионалне квалификације пружаоца услуга и/или квалификације његовог руководећег особља, и нарочито квалификације лица која су одговорна за пружање конкретних услуга;

На основу наведених одредби Закона о јавним набавкама очигледно је да је уговорни орган погрешно поступио када ја тачком 3.2.1 (Способност за обављање професионалне дјелатности) тендерске документације прописао **квалификације лица која су одговорна за пружање конкретних услуга.**
Уговорни орган је могао наведене квалификације прописивати искључиво у оквиру тачке тендерске документације која се односи на техничку и професионалну способност, а што би било законито и у складу са одредбом члана 50. став (1) тачка б) Закона о јавним набавкама.
На основу наведеног, овај жалбени навод је **основан.**

У другом жалбеном наводу жалилац наводи:

„У тачки 3.3. тендерске документације, алинеја 3.3.2. подтачка 2) уговорни орган захтијева да понуђач докаже „да промет Понуђача, остварен на извођењу радова, који су исти или слични по врсти предмету ове набавке, за посљедње 3 финанцијске године за које се располаже подацима или од датума регистрације, односно почетка пословања у предметном сегменту, а које Понуђач регистрован,односно почео са радом прије мање од 3 године, није испод двоструког износа процијењене вриједности набавке", док се као доказ захтијева изјава која је овјерена од понуђача. Услов према коме изјава о промету мора бити овјерена од сиране понуђача је у супротности са чланом 47. став 1 тачка д) Закона о јавним набавкама којим је прописано да уколико се захтијева изјава о промету иста мора бити овјерена од стране „надлежног органа", а не понуђача, како то захтијева уговорни орган.
Члан 47. став 1. тачка д) ЗЈН

(1) Уговорни орган у тендерској документацији може утврдити минималне услове у погледу економске и финансијске способности кандидата/понуђача, као и доказе који се захтијевају, а који могу бити:

д) изјаву о укупном промету кандидата/понуђача и када је то примјерено, о промету у сегменту пословања који је предмет уговора, за период не дужи од три посљедње финансијске године или од датума регистрације, односно почетка пословања,ако је кандидат/понуђач регистриран, односно почео с радом прије мање од три године; изјава која се прилаже *овјерава се код надлежног органа.*

Предлажемо да се измијени ова тачка тендерске документације на начин да се захтијева достављање изјаве овјерене од стране надлежног органа. "

У изјашњењу на жалбу уговорни орган наводи:

„Примједба жалитеља на једну реченицу из ТД је неоснована, јер се у тачки 3.3.1 ТД (која претходи тачки 3.3.2 ТД) наводи да се све Изјаве налазе у форми утврђеној Анексом у вези Члана 47. ЗЈН и исте су прилог ТД. У Изјавама које су прилог ове ТД је децидно наведено да свака изјава, мора бити ***овјерена од стране надлежног органа.*** *Под "спорном реченицом" Изјава мора бити овјерена од стране Понуђача, сматра се да Понуђач мора овјерити Изјаве код Надлежног Органа, што је, недвосмислено, видљиво на свакој Изјави из прилога ове ТД, тако да ову жалбу сматрамо неоснованом."*

Овај орган је извршио увид у тендерску документацију (тачка 3.3.2) у којој је наведено:

3.3.2 „Понуђач је у сврху доказивања економске и финанцијске способности дужан доказати:

-да је трансакцијски банковни рачун понуђача активан (потврда Банке Понуђача)

- да промет Понуђача,остварен на извођењу радова, који су исти или слични по врсти предмету ове набавке, за посљедње 3 финанцијске године за које се располаже податцима,или од датума регистрације,односно почетка пословања у предметном сегменту, а које Понуђач регистрован, односно почео са радом прије мање од 3 године, није испод двоструког износа процијењене вриједности набавке.

- Изјава треба бити овјерена од стране понуђача.

Достављене изјаве не могу били старије од 20 дана од дана предаје понуде у овом поступку јавне набавке.

Уколико понуду доставља група понуђача, чланови групе заједно достављају доказе у смислу испуњавања услова (чланови групе морају збирно испунити услове утврђене у овој тендерској документацији).

Овај орган је извршио увид у изјаву из члана 47. Закона о јавним набавкама која се налази на страници 26. тендерске документације и у чијем је садржају на крају наведено **„Потпис и печат надлежног органа"**

Разматрајући наведени жалбени навод овај орган смтра да је исти **основан**, из разлога

јер је уговорни орган у тачки 3.3.2 тендерске документације тражио да Изјава о промету понуђача **треба бити овјерена од стране понуђача,** а што није у складу са чланом 47. став 1. тачка д) Закона о јавним набавкама, којим је прописано:

(1) Уговорни орган у тендерској документацији може утврдити минималне услове у погледу економске и финансијске способности кандидата/понуђача, као и доказе који се захтијевају, а који могу бити:

д) изјаву о укупном промету кандидата/понуђача и када је то примјерено, о промету у сегменту пословања који је предмет уговора, за период не дужи од три посљедње финансијске године или од датума регистрације, односно почетка пословања,ако је кандидат/понуђач регистриран, односно почео с радом прије мање од три године; **изјава која се прилаже овјерава се код надлежног органа.**

Сагласно наведеној законској одредби неспорно је да предметна изјава мора бити овјерена код надлежног органа.

Уговорни орган је погрешно припремио тендерску документацију и на страници 26. (изјава из члана 47. Закона о јавним набавкама) у чијем је садржају на крају наведено **„Потпис и печат надлежног органа“,** а што није у складу са Упутством за припрему модела тендерске документације и понуда („Службени гласник БиХ“, број 90/14 и 20/15) којим је прописано да изјава из члана 47. Закона о јавним набавкама садржи **потпис и печат понуђача/кандидата.**

У трећем жалбеном наводу жалилац наводи:

3.4. „*Техничка и професионална способност*

3.4.1 Оцјена техничке и професионалне способности понуђача ће се извршити на основу слиједећих доказа:

-Понуђач је дужан доставити списак извршених уговора у складу са чланом 48.став (2) ЗЈН о изведеним услугама у посљедње 3 године или од датума регистрације, односно почетка пословања ако је понуђач регистрован, односно почео да ради прије мање од 3 године.

Уз списак извршених уговора понуђач је дужан доставити 3 (три) потврде инвеститора о уредном извршењу уговора, а које обавезно садрже:назив и сједиште уговорних страна или привредних субјеката, предмет уговора, вриједност уговора, вријеме и мјесто извршења уговора и наводе о уредно извршеним уговорима. У случају да се таква потврда из објективних разлога не може добити од уговорне стране која није уговорни орган, важи изјава понуђача о уредно извршеним уговорима, уз предочење доказа о учињеним покушајима да се такве потврде охезбједе.

У тачки уговорни орган захтијева доказ о успјешној реалиазцији минимално 3 (три) уговора стоје у супротности са чланом 44. ставови 2. и 3 ЗЈН којим је прописано даје уговорни орган дужан да утврди минимум квалификационих услова за понуђаче и исти не смију имати ограничавајући ефекат на конкуренцију.

Члан 44. ставови 2. и 3. ЗЈН

(4) Уговорни орган у тендерској документацији дефинира условц за квалификацију на начин да утврди минимум захтјева за квалификацију кандидата/понуђача у погледу њихове личне способности, економског и финансијског стања, те њихове техничке и/или професионалне способности.

(5) Минимум квалификационих услова које уговорни орган одреди за кандидате/понуђаче, као и документи који су потребни за њихово доказивање обавезно треба да буду сразмјерни предмету јавне набавке и у складу с њим. Постављени услови не смију имати ограничавајући карактер на конкуренцију и морају бити јасни и прецизни.

Такође, чланом 7. став 4. тачка б) алинеја 1) Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда („Службени гласник БИХ" број: 90/14) прописано је да уговори орган може од понуђача захтијевати доказ о извршењу једног уговора.

Имајући у виду наведено предлажемо да се измијени ова тачка тендерске документације на начин да се захтијева доказ о реализацији минимално једног уговора."

У изјашњењу на жалбу уговорни орган наводи:

„Примједбу жалитеља по овој тачки ТД сматрамо неоснованом, јер (како је то жалитељ навео) овај увјет из оцјене техничке и професионалне способности Понуђача не представља ограничавајући ефекат на конкуренцију, већ, обзиром на комплексност и високу професионалну захтјевност саме услуге израде Аеронаутичке Студије, нужност да уговорни орган по најбољим увјетима добије прилику одабрати најрелевантнијег Понуђача за реализацију овог посла. Надаље у Члану 50. став а) ЗЈН (Техничка и професионална способност у поступку набавке услуга) стоји да у поступку ЈН уговорни орган може захтјевати један или више доказа о техничкој и професионалној способности кандидата/понуђача, списак извршених уговора у складу са чланом 48. став (2) овог закона, другим ријечима захтјев уговорног органа о минимум 3 (три) извршена уговора Понуђача за исте или сличне услуге је у потпуности усклађен са ЗЈН, те жалбу жалитеља по овој тачки чини неоснованом."

Овај орган је извршио увид у тендерску докуметацију (тачка 3.4.1) у којој је наведено:

3.4.1 Оцјена техничке и професионалне способности понуђача ће се извршити на основу слиједећих доказа:

-Понуђач је дужан доставити списак извршених уговора у складу са чланом 48.став (2) ЗЈН, о изведеним услугама у посљедње **3 године** или од датума регистрације, односно почетка пословања, ако је понуђач регистрован, односно почео да ради прије мање од 3 године.

Уз списак извршених уговора понуђач је дужан доставити **3 (три) потврде инвеститора о уредном извршењу уговора, а које обавезно садрже:назив и сједиште уговорних страна или привредних субјеката, предмет уговора, вриједност уговора, вријеме и мјесто извршења уговора и наводе о уредно извршеним уговорима**. У случају да се таква

потврда из објективних разлога не може добити од уговорне стране која није уговорни орган, важи изјава понуђача о уредно извршеним уговорима, уз предочење доказа о учињеним покушајима да се такве потврде обезбједе;"

По оцјени овог вијећа, жалилац оправдано указује да је услов према коме понуђачи морају доставити **3 (три) потврде инвеститора о уредном извршењу уговора** у супротности са чланом 7. став 4. тачка б) алинеја 2) Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда („Службени гласник БиХ", број 90/14 и 20/15) којом је прописано:

(4) Ако уговорни орган од кандидата/понуђача као доказ техничке и професионалне способности тражи попис уговора, сматра се да је услов:

б) сразмјеран предмету набавке, односно лоту, у слиједећим случајевима:

2) када се тражи доказ о извршењу више уговора, ако њихов збирни износ није виши од процијењене вриједности набавке, односно од процијењене вриједности појединог лота.

Из наведеног произилази да уговорни орган може од понуђача захтијевати доказ о реализацији више уговора чија збирна вриједност није већа од процијењене вриједности набавке.

Одређивањем броја уговора (на три) уговорни орган искључује из учешћа понуђаче који испуњавају услове у складу са чланом 7. поменутог Упутства, односно који имају или један успјешно реализован уговор, или више уговора (нпр. два).

Дакле, уговорни орган је од понуђача једино могао захтијевати доказ о извршењу једног уговора или доказ о реализацији више уговора, а не ограничавајући број уговора.

На основу наведеног, овај жалбени навод је **основан.**

У четвртом жалбеном наводу жалилац наводи:

Пројектни задатак, а у вези са тачком 3.2.1. тендерске документације

Тачком 5.2. Пројектонг задатка, као и тачком 3.2.1. тендерске документације прописано је даје понуђач обавезан да ангажује на изради аеронаутичке студије следећа стручна лица:

-Водитељ пројекта/вођа тима са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Aircraft Pilot IFR са више мотора са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Дипломирани инжињер аеронаутике са доказаним искуством од најмање 10 година:

-Дипломирани грађевински инжињер са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Одобрени дизајнер инструменталних процедура летења.

Сматрамо да ангажовање више наведених лица за израду аеронаутичке студије није нужно и потребно, те је постављени услов у супротности са чланом 44. став 3. Закона о јавним набавкама БИХ према коме је уговорни орган дужан да утврди минимум квалификационих услова за понуђаче и исти не смију имати ограничавајући ефекат на

конкуренцију. У прилог жалбеном наводу говори чињеница да је тачком 4. Савјетодавног материјала за израду аеронаутичке студије и издавање изузећа од 08.08.2016.године који је издала БХДЦА прописано да израду аеронаутичке студије врши овлаштени инжењер технологије зрачног промета.

Тачка 4. Савјетодавног материјала за израду аеронаутичке студије и издавање изузећа прописано је:

Аеронаутичка студија је студија проблема којима се идентифицира и врши одабир могућих рјешења која су прихватљива а неће нарушити сигурност. (ICAO doc.9774).

Аеронаутичка студија је писани документ у којем се на темељу важећих законских прописа, те научних и стручних приручника примјеном једне или више одговарајућих научних метода од стране овлаштеног инжењера технологије зрачног промета утврђује

- *Да ли, у којем степену и на који начин, одговарајуће одступање од важећих законских прописа утиче на сигурност операција зракоплова, те ако утиче*
- *Могуће алтернативне мјере и поступке у циљу осигурања максималне сигурности операција зракоплова, као и*
- *Степен учинковитости сваке од предложених мјера и поступака, усмјерених на смањење утицаја на сигурност, узрокованог анализираним одступањем од важећих прописа.“*

Напомињемо даје тачком 2.7.1. тендерске документације прописано да ће се студија сматрати прихваћеном када БХДЦА да писмену сагласност. Поставља се питање на који начин ће се обезбиједити писмена сагласност уколико студију израђују лица која нису овлаштена за израду студије, прије свега мислимо на:

- Aircraft Pilot IFR са више мотора са доказаним искуством од најмање 15 година;
- Дипломирани инжињер аеронаутике са доказаним искуством од најмање 10 година;
- Одобрени дизајнер инструменталних процедура летења.

Осим наведеног, а у вези са условом за ангажман:

- Aircraft Pilot IFR са више мотора са доказаним искуством од најмање 15 година;
- Дипломирани инжињер аеронаутике са доказаним искуством од најмање 10 година;
- Одобрени дизајнер инструменталних процедура летења,

желимо да укажемо и на неке битне чињенице, будући да постављени захтјеви ограничавају конкуренцију и онемгућавају се заинтересоване понуђаче да учествују. Осим што предмет набавке нису послови за које је нужно ангажовање Aircraft Pilota IFR указујемо и да се звање дипломираног инжењера аеронаутике не стиче у Босни и Херцеговини, па је стога апсолутно неосновано постављати такав захтјев. Колико нам је познато не постоји факултет у Босни и Херцеговини на коме би се стекло такво звање, а имајући у виду чињеницу да се ради о студији на територији Босине и Херцеговине, апсолутно је неоправдано постављати услове који се не могу стећи у нашој земљи. Постоје факултети који имају усмјерење аеронаутка, међутим звање таквих инжењера је дипломирани инжењер саобраћаја (нпр.дипл.инж.саоб.смјер аеронаутика или магистар наука- смјер аеронаутика). Такоде, захтијева се ангажовање одобреног дизајнера инструменталних процедура летења, што са сигурношћу можемо рећи да не постоји особа у БиХ са таквим квалификацијама, а

студија и нема захтјева за израду процедура, што би био разлог за потребу ангажовања особе са оваквим квалификацијама у тим за израду Студије.

Имајући у виду све наведено предлажемо да се услов за ангажовањем

-Водитељ пројекта/вођа тима са доказаним искуством од најмање 15 година:

-Aircraft Pilot IFR са више мотора са доказаним искуством од најмање 15 година;

-Дипломирани инжињер аеронаутике са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Дипломирани грађевински инжињер са доказаним искуством од најмање 10 година;

-Одобрени дизајнер инструменталних процедура летења.

измијени на начин да се захтијева ангажовање дипломираног инжењера саобраћаја смјер аеронаутика или магистра знаности-технологија промета и транспорт гране зрачни промет.

Такође, неосновано је захтијевати за све стручњаке минимално 10 година искуства, када израду студије овакве комплексности може вршити и лице које има мањи број година искуства, односно нејасно је због чега и лице које има нпр. минилано 5 година искуства не може учествовати у изради студије. Стога је и овакав захтјев у супротности са чланом 44. ставвои 2. и 3. Закона о јавним набавкама којим је прописано даје уговорни орган дужан да утврди минимум квалификационих услова, те сходно томе омогући учешће у поступку свим заинтересованим понуђачима.

Члан 44. ставови 2. и 3. ЗЈН

(2) Уговорни орган у тендерској документацији дефинира услове за квалификацију на начин да утврди минимум захтјева за квалификацију кандидата/понуђача у погледу њихове личне способности, економског и финансијског стања, те њихове техничке и/или професионалне способности.

(3) Минимум квалификационих услова које уговорни орган одреди за кандидатц/понуђаче, као и документи који су потребни за њихово доказивање обавезно треба да буду сразмјерни предмету јавне набавке и у складу с њим. Постављени услови не смију имати ограничавајући карактер на конкуренцију и морају бити јасни и прецизни, стоје постављеним условима прекршено.

Чланом 3. ЗЈН је прописано:

(1) Уговорни орган дужан је да поступа транспарентно, да се у поступку јавне набавке према кандидатима/пону-ђачима понаша једнако и недискриминирајуће. на начин да осигура правичну и активну конкуренцију, с циљем најефикаснијег кориштења јавних средстава у вези с предметом набавке и његовом сврхом, стоје постављеним условима прекршено.

Такође, указујемо и на одређене нејасноће у пројектном задатку које се огледају у следећем:

Није јасан пројектни задатак, нема прецизних задатака, из цијелог документа може бити извучено више закључака о томе шта се очекује да буде предмет Аеронаутичке студије. Како год, чињеница је да су основни задаци у изради Аеронаутичке студије дефинирани у поглављу 1 Увод, гдје се дефинира пет основних задатака од а) до е). У поглављу 2 се наводи потреба за рјешењем конфигурације писте, маневарских површина и платформе, па није јасно да ли се студија треба и тим бавити.
Основни пак захтјев наведен у истом поглављу издваја двије области које требају бити обрађене аеронаутичком студијом: „Аеродромске операције и ограничења" и „Врсте операција и опремљеност аеродрома" што се не слаже са захтјевима који су наведени у првом уводном поглављу.
У поглављу 3 Аеродромске операције и ограничења наводе се и нови захтјеви: „Одредити површине ОЛС и ПАНС-ОПС" и „Прелиминарна анализа управљања зрачним простором". У поглављу 1 је наведено сљедеће: *Позната је чињеница да не постоје детаљне информације о терену и препрекама око аеродрома Бихаћ, па је и захтјевани опсег посла дефиниран овим задатком ограничен на прелиминарна сазнања и доступне податке.* Није јасно како се могу одредити ОЛС површине уколико не постоје детаљне информације о терену. Сматрамо да није могуће направити неки прелиминарни ОЛС уколико не постоје прецизни подаци о препрекама. Оно што је могуће урадити је прелиминални ОЛС који не узима у обзир препреке.

Такође, нејасно је да ли постоји већ урађени пројекат који дефинира локацију, дужину и ширину ПСС-а, возних стаза и платформе, ако постоји да ли се могу добити наведени подаци, будући су они есенцијални за изрду Студије. Уколико не постоји пројекат који дефинише наведене параметре ПСС-а. да ли је то задатак ове студије? Предлажемо да се допуни/измијени пројектни задатак, а с тим у вези и сви захтјеви везани за ангажовано особље који су наведени у тендерској документацији.

У изјашњењу на жалбу уговорни орган наводи:
„Примједбе исказане по овој тачки ТД од стране жалитеља су у цјелости неосноване, јер је Пројектни Задатак урађен од стране овлаштене куће АРТИНГ БХ до.о. Сарајево и исти је сукладан прописаној процедури/смјерницама израде Аеронаутичких Студија, како од стране БХДЦА (Дирекција за цивилно зракопловство БиХ), тако и од ИЦАО (Организација међународног цивилног зракопловства). Обзиром да је у питању специфична јавна набавка за коју тражене услуге могу пружити само специјализиране консултантске фирме, које поред тога што морају имати запослене стручњаке из предметне области, морају имати и одређене референце, односно искуство у претходном периоду на истим или сличним пројектима, односно студијама. Квалификациони услови су дефинисани у складу са пројектним задатком. Надаље, како смо то образложили у тачки 1 овог изјашњења наш захтјев из ТД у контексту техничке и професионалне способнонст Понуђача везане за поступак набавке услуга израде Студије је у потпуности усклађен са Чланом 50. став б) ЗЈН, те је жалба жалитеља по овој тачки неутемељена на ЗЈН а самим тим и неоснована."

Увидом у тендерску докуметацију (тачка 2.7.1) овај орган је утврдио да је у истој прописано: **Студија ће се сматрати прихваћеном и посао завршеним када на Студију БХ ДЦА** (Дирекција за цивилно зракопловство Босне и Херцеговине) **да писмену сагласност.**

Увидом у Пројектни задатак који је израдио „АРТИНГ БХ" д.о.о. Сарајево, овај орган је утврдио да је тачком 5.2 (Услови за судјеловање о одабир) наведено:

„Због високог нивоа специјализације који ће бити потребни за горе наведене објашњене задатке, за додјелу уговора захтијева се од Понуђача да посједује слиједеће професионалне способности и искуство за надметање за задатак израде Аеронаутичке студије:

- Водитељ пројекта/вођа тима са доказаним искуством од најмање 15 година;

- Aircraft Pilot IFR са више мотора са доказаним искуством од најмање 15 година;

- Дипломирани инжињер аеронаутике са доказаним искуством од најмање 10 година;

- Дипломирани грађевински инжињер са доказаним искуством од најмање 10 година;

- Одобрени дизајнер инструменталних процедура летења."

Овај орган сматра да је жалбени навод **основан** из разлога јер уговорни орган у складу са чланом 102. став (2) Закона о јавним набавкама није доказао постојање чињеница и околности на основу којих је донио одлуку о правима, предузео радње или пропуштања те спровео поступке, који су предмет поступка по жалби.

Наиме, неспорно је да је тачком 5.2 (Услови за судјеловање о одабир) Пројектног задатка наведена квалификациона структура и професионалне способности лица која би требала израдити предметну Студију, али за овај орган је спорно што наведеним пројектним задатком нису наведени прописи који прописује квалификациону структуру и професионалне способности, а уговорни орган у свом изјашњењу није доказао постојање релевантних материјалних прописа који одређују наведене параметре.

Навод жалиоца који се односи на нејасноће у пројектном задатку је **неоснован**, јер жалилац није у складу са чланом 102. став (3) Закона о јавним набавкама доказао или учинио вјероватним повреде поступка или повреде примјене материјалног права, односно жалбени навод је паушалан.

Жалилац је поставио захтјев за трошкове састава жалбе по адвокату у укупном износу од 658,12 КМ.

С обзиром на утврђену основаност жалбе, овај орган усваја захтјев жалиоца за накнаду трошкова састава предметне жалбе по именованом пуномоћнику/адвокату, у укупном износу од 658,12 КМ (примјеном Тар. бр.3. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад

адвоката („Службени гласник РС“ бр.68/05) - састав жалбе у управном поступку у износу од 450,00 КМ; паушал у износу од 112,50 КМ сходно Тар. бр. 12. Тарифе; уз припадајући износ ПДВ-а од 95,50 КМ).

Овај орган одлучио је у складу са ставом Суда БиХ изнесеним у Пресуди број S1 3 U 023495 16 U од 16.3.2018. године, а потврђеним у Пресуди апелационог управног вијећа Суда БиХ број S1 3 U 023495 18 Uvp.

На основу свега напријед наведеног, примјеном одредби члана 93. став (7), 104. и 111. став (1) тачка д) Закона о јавним набавкама одлучено као у дипозитиву овог Рјешења.

Повратуплаћених средстава на име накнаде за покретање жалбеног поступка, у износу од 2.000,00 КМ извршиће се на основу посебеног рјешења овог орган, у складу са чланом 108. став (7) Закона о јавним набавкама и чланом 4. Инструкције о начину уплате, контроле и повратанакнада прописаних чланком 108. Закона о јавним набавкама (“Службени гласник БиХ” број: 86/14).

Поука о правном лијеку:
Ово рјешење је коначно и извршно. Против овог рјешења може се покренути управни спор подношењем тужбе Суду Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема овог рјешења. Такса на тужбу износи 100,00 КМ.

ПРЕДСЈЕДНИК ВИЈЕЋА
Јосип Драгић, дипл. правник

Доставити:
- Институт за грађевинарство ИГ д.о.о. Бања Лука, заступан по пуномоћнику Мр Душки Богојевић, адвокату из Бања Луке
- ЈП „Аеродром Бихаћ“ д.о.о Бихаћ
- Евиденција
- а/а